



Høvringen Aktivitetsselskap AS
Postboks 7
2675 Otta

Høvringen, den 5. februar 2008

Fylkesmannen i Oppland - Miljøvernavdeling
Serviceboks
2626 Lillehammer

Kopi til: Se vedlagte adresseliste side 4

Høringsuttalelse til forslag til forvaltningsplan for Rondane

Denne uttalelsen til forslag til forvaltningsplanen for Rondane kommer fra 15 reiselivsbedrifter på Høvringen, representert ved Høvringen Aktivitetsselskap AS.

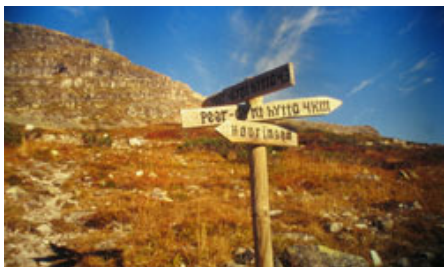
Høvringen tilbyr stillhet og fantastiske naturopplevelser...



Foto: Terje Rakke/IN

Reiselivsnæringen på Høvringen er **FOR** vern av Rondane nasjonalpark, og ønsker å samarbeide med vernemyndighetene om en forvaltning hvor de kan fortsette å leve i sameksistens med naturen. Dette har vært gjort siden turistene kom til Høvringen på begynnelsen av 1900-tallet. Det er på mange av overnattingsbedriftene andre og tredje generasjon i samme familie som er vertskap. De er født og oppvokst på fjellet, og har stor kunnskap om riktig bruk av naturen. Gjestene som kommer til Høvringen er interessert i uberørt natur, stillhet og fine turmuligheter sommer, høst og vinter. Bedriftene på Høvringen har bevisst valgt å satse på dette produktet, framfor å bli med på større utviklingsprosjekter, for eksempel i form av alpinsenter.

Bærekraftig bruk av nasjonalparken



Høvringen Aktivitetsselskap AS mener at forvaltningsplanen for Rondane ikke stemmer overens med Stortingets og Regjeringens intensjon gjennom Kongelig Resolusjon av 24. oktober 2003 (punkt 7.6.2.) og som er stadfestet i Soria Moria-erklæringen som sier:

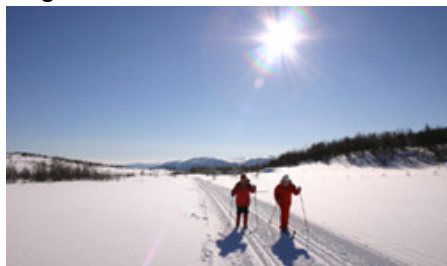
"legge fram en handlingsplan for bærekraftig bruk og skjøtsel av nasjonalparker og verneområder. Det påbegynte arbeidet med å utvikle nasjonalparkene som er en ressurs for lokalsamfunnene og for lokal verdiskaping skal fortsette".

Soria Moria-erklæringen sier også at regjeringen ønsker å utvikle en nasjonal reiselivsstrategi som er bygget på nærhet til norsk natur og norsk kultur, som ivaretar satsingen på grønt reiseliv/geoturisme og reiselivsnæringen som distriktnæring. "Fjellteksten" understreker også dette:

"Vår unike fjellnatur skal bevares som kilde til friluftsliv, rekreasjon og natur- og kulturopplevelser, samtidig som disse ressursene skal gi grunnlag for sysselsetting og verdiskaping i fjellbygdene."

"Norsk fjellnatur og kulturhistoriske verdier i fjellet skal utvikles som merkevare for økt turistmessig bruk av fjellområdene."

Negative konsekvenser for reiselivsnæringen



Reiselivsbedriftene på Høvringen mener at politikernes intensjon i Soria Moria erklæringen og "Fjellteksten" ikke er ivarettatt. Konsekvensene for eksisterende næring er svært negative. Høvringens tradisjonelle og enkle friluftsliv er, i forhold til dagens krav om tilrettelegging, allerede på et minimum. All skilting, merking av stier og skispor er basert på de enkleste forutsetninger for tilrettelegging. Hvis den mulighet for tilrettelegging reiselivet på Høvringen har i dag skal strammes inn ytterligere, vil grunnlaget for vinter- og tildels sommerturisme forsvinne.



Anerkjennelse av lokal kunnskap

Høringsbedriftene ber forvaltningsmyndighetene om å anerkjenne lokal kunnskap om forvaltning av parken. Dette stadfestes i Soria Moria-erklæringen som sier at "lokale og regionale folkevalgte organer skal gis økt myndighet i naturforvaltningen."

Grunnlagsdokumenter

Følgende dokumenter er brukt som grunnlag i denne uttalelsen:

- "Fjellteksten" – St.prp nr 65 – 2002/2003
- Kongelig Resolusjon av 24. oktober 2003
- Soria Moria-erklæringen
- Forskrift om konsekvensutredninger – kap II – §2c

Hovedpunkter i denne uttalelsen:

Kort oppsummert er følgende punkter de viktigste for reiselivsnæringen på Høvringen:

- a) Konsekvensutredning for næringslivet
- b) Fri ferdsel
- c) Løypekjøring 1.11-25.4
- d) Klimaaspektet
- e) Aktiviteter i randsonen

Disse punktene utdypes nærmere på de neste sidene.



Foto: Terje Rakke/IN

Det foreliggende forslag til forvaltningsplan har et ensidig preg av vern. Det tar ikke opp til diskusjon hvilke muligheter og konsekvenser forslagene har for reiselivsnæringene. Bedriftene på Høvringen ønsker derfor at myndighetene ser på **mulighetene** for et konstruktivt samarbeid med reiselivsbedrifter og andre aktører i fjellet.

Reiselivsnæringen på Høvringen vil svært gjerne ha med en representant i det etablerte rådgivende utvalg for de store verneområdene i Rondane.

Med hilsen

AS Høvringen Aktivitetsselskap

Kari Haugrud Setsaas

Styreleder

Anita Koot

Sekretær

På vegne av næringsdrivende på Høvringen:

Brekkeseter Hotell & Hytter

Kari & Bjørn Setsaas

Dissen Seter Hytteutleie

Einar Dissen

Dovrehytta Fjellkafé

Ellen & Sverre Planke

Formoseter Hytter

Cecilie Asp & Anders Formo

Høvringen Fjellstue

Marit Olstad

Høvringen Handel & Kro

Haldis & Rolf Holen

Høvringen Høyfjellshotell

Olaf, Beret & Sæmund Skjelle

Høvringen Skiskole & Skiutleie

Henrik Morell

Laurgårdseter Fjellstue

Turid & Ole Martin Haugen

Putten Seter Hytteutleie

Maj-Britt & Hans Svastuen

Romundgardseter Hytter

Pål Romundgard

Rondeheim - Den Norske Fjellskolen

Toril & Jan Vigerust

Rondane Haukliseter Fjellhotell

Lena Gjendem & Tore Lyftingsmo

Smuksjøseter Fjellstue

Kari & Roar Skaugen

Øigardseter Fjellstue

Kari & Arne Hovengen





Ønskede endringer:

a) Høvringen ønsker en konsekvensutredning for reiselivsnæringen i Rondane

Reiselivsnæringen på Høvringen krever at det lages en konsekvensutredning for næringslivet. Det er viktig å få belyst de samfunnsøkonomiske konsekvenser den foreslåtte forvaltningsplanen vil få dersom den gjennomføres. Jfr. Forskrift om konsekvensutredninger.

b) Høvringen ønsker å ta med gjester på tur i nasjonalparken uten å søke om tillatelse

Forvaltningen legger opp til at ALL organisert ferdsel til fots og på ski som ikke følger merkede stier og løyper (i perioder med tillatt merking av skiløype) betraktes som ferdsel som kan skade naturmiljøet utenfor sonen for organisert ferdsel til fots og på ski. Slik ferdsel forutsetter derfor dispensasjon fra verneforskriften(e).

I Soria Moria-erklæringen står det under punkt Idrett og friluftsliv (s. 63/64): ” En hovedforutsetning i den statlige idrettspolitikken er i dag å stimulere til økt aktivitet, både innen topp- og breddeidrett. **Fri tilgang** til natur og bedre tilrettelegging for fysisk aktivitet er viktig for å gi folk muligheten til rekreasjon og ta vare på sin egen helse.”

Den sier videre at friluftsliv er en kilde til livskvalitet og bedre folkehelse. Friluftsliv bidrar til å bedre forståelsen for økologisk bærekraftig utvikling, og er en ressurs i næringssammenheng for mange distrikter.

Organisert ferdsel er definert som: ”Ferdseleder (person, lag, skoleklasse, firma eller lignende) planlegger, koordinerer eller arrangerer tur, og det er snakk om virksomhet med grupper av deltagere, en aktivitet som gjentas eller der aktiviteten er kunngjort/markedsført på forhånd.”

Forslag til forvaltningplan er en forskrift som må innordne seg Friluftslivloven, som er en bekreftelse på den særnorske allemannsretten, som betyr at du kan ferdes fritt uansett grunneier. Det er kun i naturreservat som kan begrense eller utelukke ferdsel av mennesker.

Reiselivsbedriftene på Høvringen mener at det er positivt at gjestene går i små grupper sammen med kjentmann/vertskap. Slike turer kommer ofte i stand på kort varsel, avhengig blant annet av sammensetning av gjester, vær og føre. Det er umulig å søke om dette på forhånd. Det er viktig fremdeles å kunne ferdes fritt i fjellet og få anledning til å oppleve Rondane ”på kroppen” uten å bli overvåket av myndighetene på scooter eller fra helikopter.

c) Høvringen ønsker å kjøre løyper i perioden 1.11-25.4

Ut fra de foreslåtte reglene vil reiselivsnæringen på Høvringen ikke kunne tilby et fullverdig vinterturismeprodukt. Den viktige jule- og nyttårstrafikken som reiselivsbedriftene på Høvringen har opparbeidet gjennom flere år vil bli borte. På denne årstiden, med korte dager, er det behov for skispor slik at gjestene kan ferdes trygt.

Et annet viktig aspekt ved stikking og merking av løyper er sikkerhet ved ulykker, brann og andre uforutsette hendelser i fjellet. En stikket løype vil være retningsgivende for redningspatroljer/Røde Kors og vil være avgjørende for å komme raskt og sikkert fram til stedet.

Behovet for skiløyper i nærområdet er det viktigste. For å få gode og trygge skiløyper som varer hele vintersesongen, er det avgjørende å få preparert grunnen så raskt som mulig. Snøen må pakkes lag for lag for å lage en solid såle. Det er derfor behov for å kunne kjøre hele løypenettet gjennom hele vinteren. I tilfelle sen påske vil skiløypene på senvinteren bli dårlige/borte hvis det ikke lages en solid såle tidlig i sesongen.

Turoperatørene som selger ferier til Høvringen vil ikke akseptere et dårligere løypetilbud enn det som er på Høvringen i dag. Turskituristene blir mer og mer kravstore i forhold til kvalitet og kvantitet av oppkjørte løyper. Et dårligere løypetilbud vil medføre at turoperatører og individuelle gjester vil velge andre turskidestinasjoner. Reiselivsbedriftene på Høvringen frykter at den nye forvaltningsplanen for Rondane vil medføre en reduksjon av vintertrafikk på 50%.

Når vintersesongen på grunn av et for dårlig løypetilbud blir betraktelig avkortet, vil flere av reiselivsbedriftene få problemer med å skaffe arbeidshjelp. For en del bedrifter vil den korte vinterseongen gjøre det ulønnsomt å være åpen i det hele tatt. Dette vil forringe det totale reiselivsproduktet på Høvringen betraktelig. Vintersesongen utgjør for de fleste bedrifter 40-50% av omsetningen. Faller denne bort, vil de fleste av bedriftene på Høvringen få problemer med å overleve.



d) Høvringen ønsker at forhold rundt klimaendringer tas inn i forvaltningsplanen

Klima er ikke nevnt i planen med et eneste ord. Fylkets miljøvernnavdeling har uttalt at klimaendringer er utenfor deres kontroll og at det derfor ikke er nødvendig å ta i betraktning de konsekvenser klimaet får for reinen og fauna/flora. Forskning viser at klimaendringer er den mest avgjørende faktor for reinens bevegelser og overlevelsessevne. Bedriftene på Høvringen opplever klimaets endringer godt, og ser blant annet hvor raskt skogen sprer seg innover fjellet. Klimaet bør legges til grunn som en viktig faktor i vurderingen av reinens framtidige levevilkår.

e) Høvringen ønsker klare definisjoner og forutsigbarhet i forhold til aktiviteter i randsonen

Bedriftene på Høvringen etterlyser en klar beskrivelse av randsonen og forvaltningsmyndighetenes inntreden i denne. De ønsker forutsigbarhet i prosesser og resultat, som vil påvirke deres mulighet for å drive næring i henhold til de forutsetninger og løfter som Kongelig Resolusjon og Soria Moria erklæringen har stadfestet.

Side 101 i forvaltningsplanen sier: "Fylkesdelplan for Rondane gir overordnede retningslinjer for villreinenes leveområde og influensområde – som strekker seg utover vernegrensene. Planen er dermed et viktig verktøy for å styre utviklingen i randsonen av verneområdene."

Forslag til forvaltningsplan viser til en fylkesdelplan som skal rulleres i etterkant av godkjenning av forvaltningsplanen på tross av at fylkesdelplanen er overordnet forvaltningsplanen. Dette skaper uro i forhold til de betingelsene reiselivsnæringen må forholde seg til i bygningssaker, kjøring og merking av spor og sommerstier.

VEDLEGG

Adresseliste for utsendelse av denne uttalelsen:

Storingsrepresentanter fra Oppland

Torstein Rudihagen, torstein.rudihagen@stortinget.no
Olemic Thomessen, olemic.thomessen@stortinget.no
Berit Brørby, berit.brørby@stortinget.no
Thore Nistad, thore.nistad@stortinget.no
Inger Enger, inger.enger@stortinget.no
Tore Hagebakken, tore.hagebakken@stortinget.no
Espen Johnsen, espen.johnsen@stortinget.no

Sel Kommune

Dag-Erik Pryhn, dag-erik.pryhn@sel.kommune.no
Kåre B. Hansen, kb.hans@frisurf.no
Anita Sletten Nuvstad, Ap slnuvst@online.no
Truls Gjeften, SV trulsgj@online.no
Magne Båtstad, H mbaats@online.no
Kåre Simenstad, KrF karesime@start.no
Theodor Holmsen, FrP geobor@tele2.no
Ingunn Synstnes, ingunn.synstnes@sel.kommune.no

Presse

GD
Norrdalen
Vigga
Dølen
Fjuken
Radio Gudbrandsdal

Øvrige kommuner i Gudbrandsdalen

Per Dag Hole per.dag.hole@lesja.kommune.no
Simen Bjørgen simen.bjorgen@lom.kommune.no
Bengt Fasteraune bengt.fasteraune@dovre.kommune.no
Aksel Eng aksel.eng@sor-fron.kommune.no
Arnhild J Baukhol arnhild.johanne.baukhol@ringebu.kommune.no

Regionkontoret for Nord-Gudbrandsdal

Ole Aasaaren ole.aasaaren@regionkontoret.no

Direktoratet for Naturforvaltning

Per-Johan.Salberg@DIRNAT.NO

Reiselivsbedrifter i Rondane

Aktuelle bedrifter i området

Oppland Fylkeskommune

Liv Bjerke liv.bjerke@oppland.org
Ivar Odnes ivar.odnes@oppland.org

Universitetet i Oslo

Hans Petter Graver – h.p.graver@jus.uio.no

Sel Fjellstyre

Jan Olav Solstad